

Sygn. akt II PK 300/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa J. K.

przeciwko B.-P. Spółce z o.o. w Ś.

o odprawę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 czerwca 2013 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego

z dnia 19 kwietnia 2012 r.,

I uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej punktu I i III i w tym zakresie sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego;

II odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej punktu IV zaskarżonego wyroku.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2012 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy w W. – w sprawie z powództwa J. K. przeciwko B.-. Spółce z o.o. w Ś. o odprawę oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 stycznia 2012 r., oddalającego powództwo o odprawę pieniężną (pkt I.); oddalił zażalenie strony pozwanej na postanowienie Sądu Rejonowego zawarte w pkt II. wyroku z dnia 20 stycznia 2012 r. o nieobciążeniu powódki kosztami procesu (pkt II.); nie obciążył powódki kosztami zastępstwa prawnego na rzecz pozwanej w postępowaniu odwoławczym (pkt III.); nie obciążył strony pozwanej kosztami zastępstwa prawnego na rzecz powódki w postępowaniu zażaleniowym (pkt IV).

Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu swojego wyroku – przedstawiając rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji – wskazał, że Sąd ten na podstawie stanu faktycznego ustalonego w toku przewodu sądowego stwierdził brak zasadności powództwa, gdyż wyłącznym powodem zwolnienia powódki nie były przyczyny ekonomiczne.

W apelacji od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 20 stycznia 2012 r. powódka zarzuciła naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i błędne uznanie, że wyłącznym powodem zwolnienia powódki nie były przyczyny ekonomiczne i w konsekwencji niezastosowanie art. 10 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników;

- art. 233 k.p.c. i art. 316 k.p.c. przez niedokonanie w sprawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, polegające na nieuwzględnieniu w stanie faktycznym sprawy istotnych faktów i dowodów - zeznań przełożonych powódki M. H. i J. B., zeznań powódki, protokołu kontroli PIP, w zakresie w jakim potwierdzają one, że powódka była pracownikiem wzorowym, że pracodawca nie miał jakichkolwiek zastrzeżeń do pracy powódki, że powódka wykonywała swoje obowiązki w sposób należyty, ocena pracy powódki, zawarta w wystawionych jej referencjach była prawdziwa, a przyczyny uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę leżały wyłącznie po stronie pozwanej i że pozwana,

zwalniając powódkę zmierzała do racjonalizacji zatrudnienia i dokonała faktycznej likwidacji stanowiska pracy powódki;

- błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że stanowisko powódki nie zostało zlikwidowane, podczas gdy umowa o pracę powódki i A. M., zakres obowiązków A. M., zeznania stron, wskazują, że A. M. została zatrudniona na innym stanowisku niż powódka, miała inny zakres obowiązków i znacznie niższe uposażenie;

- art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c. przez błędne zastosowanie i nałożenie na powódkę obowiązku udowodnienia przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę na czas określony, w tym faktu, że wyłączny powód wypowiedzenia umowy o pracę z powódką stanowiły przyczyny niedotyczące powódki, w sytuacji, gdy pozwany pracodawca nie wskazał przyczyn wypowiedzenia, w toku procesu twierdził, że nie pamięta, jakie były przyczyny wypowiedzenia, a z okoliczności sprawy nie wynika, by przyczyny rozwiązania stosunku pracy dotyczyły powódki;

- art. 227 k.p.c. przez pominięcie dowodów wnioskowanych przez powódkę – dowodu z zeznań świadków B. N. i M. G. – na okoliczność przyczyn rozwiązania umowy o pracę z powódką, sposobu wykonywania pracy przez powódkę, oceny pracy powódki przez pracodawcę oraz klientów, sytuacji ekonomicznej pracodawcy, przejęcia obowiązków powódki przez innego pracownika, proponowania powódce powrotu do pracy;

- art. 328 k.p.c. przez niewskazanie przyczyn niedopuszczenia dowodów z zeznań świadków B. N. i M. G. oraz niewyjaśnienie, dlaczego Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadków M. H. i J. B. w zakresie oceny pracy powódki oraz zeznaniom powódki w części dotyczącej przedstawionej powódce przyczyny rozwiązania umowy o pracę.

Sąd drugiej instancji stwierdził, że zarzuty i argumenty apelacji nie uzasadniają uznania, że orzeczenie Sądu Rejonowego, mocą którego oddalono powództwo o odprawę pieniężną jest wadliwe i narusza przepisy prawa. Sąd Rejonowy orzekając w sprawie przeprowadził właściwe postępowanie dowodowe w zakresie roszczenia zgłoszonego przez powódkę, wyjaśniając wszystkie istotne okoliczności sprawy będące podstawą ustaleń faktycznych wydanego w sprawie wyroku. Wyciągnął też prawidłowe wnioski z ustaleń, które poczynił.

Sąd drugiej instancji wskazał, że podziela pogląd jak i argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku co do tego, że wyłącznym powodem uzasadniającym rozwiązanie z powódką umowy o pracę były przyczyny ekonomiczne, a więc nie dotyczące pracownika. Powódce nie przysługiwało skuteczne roszczenie o zasądzenie na jej rzecz odprawy pieniężnej na podstawie przepisu art. 10 ust. 1 w związku z art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 ze zm.). W sprawie nie doszło do likwidacji stanowiska zajmowanego przez powódkę. Na to stanowisko został zatrudniony nowy pracownik. Jednocześnie analiza stanu zatrudnienia u strony pozwanej nie wskazuje, że względy ekonomiczne wymuszały rozwiązanie umowy z powódką. Zdaniem Sądu drugiej instancji w przedmiotowej sprawie nie było celem Sądu prowadzenie postępowania dowodowego zmierzającego do ustalenia faktycznej przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę skutkującej rozwiązaniem umowy o pracę, co mogło mieć miejsce na skutek odwołania się pracownika do Sądu Pracy od dokonanego mu wypowiedzenia. Rozwiązując z powódką umowę o pracę zawartą na czas określony strona pozwana korzystała ze swojego prawa do dobrowolności zatrudnienia.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego w jego pkt I. i IV. powódka zaskarżyła skargą kasacyjną. Skargę oparto na obydwu podstawach kasacyjnych określonych w art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W ramach podstawy naruszenia przepisów prawa materialnego zarzucono naruszenie:

1. art. 6 k.c. (w związku z art. 3 k.p.c., art. 232 k.p.c. oraz w związku z art. 10 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników) przez błędne zastosowanie i nałożenie na powódkę obowiązku udowodnienia przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę na czas określony, w tym faktu, że wyłączny powód wypowiedzenia umowy o pracę z powódką stanowiły przyczyny nie dotyczące powódki, w sytuacji, gdy pozwany pracodawca nie wskazał przyczyn wypowiedzenia, w toku procesu twierdził, że nie pamięta, jakie były przyczyny

wypowiedzenia, a z okoliczności sprawy nie wynika, by przyczyny rozwiązania stosunku pracy dotyczyły powódki;

2. art. 10 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że przyczyny niedotyczące pracownika, to wyłącznie przyczyny ekonomiczne, podczas gdy przyczyny, o których mowa w powołanej ustawie, to nie tylko przyczyny ekonomiczne, ale także inne niezwiązane z osobą pracownika (likwidacja, upadłość, zmiany technologiczne, zmiany organizacyjne, redukcja etatów, dążenie do racjonalizacji struktury zatrudnienia itp.);

3. art. 10 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników przez jego niezastosowanie, pomimo że całokształt materiału dowodowego w sprawie potwierdza, że wyłączna przyczyna uzasadniająca rozwiązanie umowy o pracę z powódką leżała po stronie pracodawcy;

4. art. 45 i art. 176 ust. 1 Konstytucji RP przez naruszenie prawa strony do jawnego rozpoznania sprawy przez Sąd drugiej instancji;

5. art. 7 i art. 178 Konstytucji RP.

W ramach podstawy procesowej (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.) skarga zarzuciła naruszenie:

1) art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i błędne uznanie, że wyłącznym powodem uzasadniającym rozwiązanie umowy o pracę z powódką nie były przyczyny ekonomiczne, a więc niedotyczące powódki, i tym samym błędne przyjęcie, że po stronie powódki istniała jakaś przyczyna wypowiedzenia umowy o pracę, bez jednoczesnego wyartykułowania tej przyczyny;

2) art. 233 § 1 k.p.c. przez niedokonanie w sprawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego, polegające na nieuwzględnieniu w stanie faktycznym istotnych faktów i dowodów - zeznań świadków przełożonych powódki M. H. i J. B., zeznań powódki, protokołu kontroli PIP, w kwestii oceny pracowniczej powódki, w zakresie w jakim potwierdzają one, że powódka była pracownikiem wzorowym, że pracodawca nie miał jakichkolwiek zastrzeżeń do pracy powódki, że powódka wykonywała swoje obowiązki w sposób należyty,

ocena pracy powódki, zawarta w wystawionych jej referencjach, była prawdziwa, a strona pozwana w pierwszym półroczu 2010 r., kiedy to doszło do zwolnienia powódki, w sposób ewidentny zmniejszała poziom zatrudnienia, że jedyny spośród zwolnionych pracowników, który posiadał umowę o pracę na czas nieokreślony, został zwolniony z przyczyn ekonomicznych, oraz że pozwana, zwalniając powódkę zmierzała do racjonalizacji zatrudnienia i dokonała faktycznej likwidacji stanowiska pracy powódki, i w konsekwencji, że przyczyny uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę leżały wyłącznie po stronie pozwanej;

3) błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że nie doszło do likwidacji stanowiska powódki i że na to stanowisko został zatrudniony inny pracownik, podczas gdy umowy o pracę powódki i A. M., zakres obowiązków A. M., zeznania stron, wskazują, że A. M. została zatrudniona na innym stanowisku niż powódka, miała inny zakres obowiązków, a jej wynagrodzenie było znacznie niższe od wynagrodzenia pobieranego przez powódkę;

4) art. 378 § 1 k.p.c. przez nierozpoznanie sprawy w granicach apelacji, polegające na nierozpoznaniu wszystkich zarzutów apelacji, w tym:

a) zarzutu naruszenia przepisu art. 6 k.c. (w związku z art. 3 k.p.c., art. 232 k.p.c. oraz w związku z art. 10 ust. 1 w związku z art. 8 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników) przez błędne zastosowanie i nałożenie na powódkę obowiązku udowodnienia przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę na czas określony, w tym faktu, że wyłączny powód wypowiedzenia umowy o pracę z powódką stanowiły przyczyny niedotyczące powódki, w sytuacji, gdy pozwany pracodawca nie wskazał przyczyn wypowiedzenia, w toku procesu twierdził, że nie pamięta, jakie były przyczyny wypowiedzenia, a z okoliczności sprawy nie wynika, by przyczyny rozwiązania stosunku pracy dotyczyły powódki;

b) zarzutu naruszenia przepisu art. 227 k.p.c. przez pominięcie dowodów wnioskowanych przez powódkę, a to dowodu z zeznań świadków B. N. i M. G. – na okoliczność przyczyn rozwiązania umowy o pracę z powódką, sposobu wykonywania pracy przez powódkę, oceny pracy powódki przez pracodawcę oraz klientów, sytuacji ekonomicznej pracodawcy, przejęcia obowiązków powódki przez innego pracownika, proponowania powódcie powrotu do pracy,

5) art. 380 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c. przez nierozpoznanie postanowień Sądu Rejonowego oddalających wnioski dowodowe o przeprowadzenie dowodów: z zeznań świadków B. N. i M. G. - na okoliczność przyczyn rozwiązania umowy o pracę z powódką, sposobu wykonywania pracy przez powódkę, oceny pracy powódki przez pracodawcę oraz klientów, sytuacji ekonomicznej pracodawcy, przejęcia obowiązków powódki przez innego pracownika, proponowania powódce powrotu do pracy,

6) art. 328 k.p.c. przez brak uzasadnienia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i poprzestanie na lakonicznym twierdzeniu, że Sąd Rejonowy przeprowadził właściwe postępowanie dowodowe, wyjaśniając wszystkie istotne okoliczności sprawy i wyciągnął prawidłowe wnioski z ustaleń, które poczynił, w szczególności przez niewskazanie przyczyn niedopuszczenia dowodów z zeznań świadków B. N. i M. G. oraz niewyjaśnienie, dlaczego Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadków M. H. i J. B. w zakresie oceny pracy powódki oraz zeznaniom powódki w części dotyczącej przedstawionej powódce przyczyny rozwiązania umowy o pracę oraz brak podania podstawy prawnej i faktycznej rozstrzygnięcia dotyczącego kosztów postępowania zażaleniowego.

Skarżąca wniosła o: - uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w części dotyczącej punktu I. i IV. i jego zmianę przez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kwoty 10. 581, 30 zł brutto wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 marca 2011 r. do dnia zapłaty, ewentualnie o: - uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego oraz wyroku Sądu Rejonowego z dnia 20 stycznia 2012 r. w części dotyczącej punktu I. i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, - zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania przed Sądem pierwszej i drugiej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych oraz kosztów postępowania zażaleniowego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o: - odrzucenie skargi kasacyjnej jako niedopuszczalnej; w przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku pozwana wniosła o oddalenie skargi kasacyjnej powódki oraz o zasądzenie od powódki na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania

kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych w wysokości 1.800 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Trafne okazały się zarzuty naruszenia przepisów postępowania, poza zarzutem naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., który jako motywowany wadliwą oceną zgromadzonych w sprawie dowodów nie mógł podlegać kontroli kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.). W postępowaniu kasacyjnym nie mogą być rozpatrywane zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (por. art. 398³ § 3 k.p.c.). Przepis art. 398³ § 3 k.p.c. wprawdzie nie wskazuje *expressis verbis* konkretnych przepisów, których naruszenie, w związku z ustalaniem faktów i przeprowadzaniem oceny dowodów, nie może być przedmiotem zarzutów wypełniających drugą podstawę kasacyjną; nie ulega jednak wątpliwości, że obejmuje on art. 233 k.p.c., ponieważ właśnie ten przepis określa kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów. Zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie może zatem stanowić uzasadnionej podstawy skargi kasacyjnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2010, I PK 260/09 – LEX nr 590229; z dnia 19 października 2010 r., II PK 96/10 – LEX nr 687025).

Stosownie do art. 382 k.p.c., sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Jeżeli sąd ten nie uzupełnia postępowania dowodowego ani, po rozważeniu zarzutów apelacyjnych, nie znajduje podstaw do zakwestionowania oceny dowodów i ustaleń faktycznych orzeczenia sądu pierwszej instancji, może te ustalenia przyjąć za podstawę faktyczną swojego orzeczenia. W takiej sytuacji jest wystarczające, by stanowisko to znalazło wyraźne odzwierciedlenie w uzasadnieniu sądu odwoławczego. Uznając prawidłowość ustaleń faktycznych i oceny dowodów, sąd drugiej instancji nie ma obowiązku przeprowadzania na nowo własnej oceny dowodów, musi jednak szczegółowo odnieść się do tych ustaleń i ocen, które były kwestionowane w apelacji. W uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego muszą być zawarte elementy wymienione w art. 328 § 2 k.p.c., przy uwzględnieniu charakteru orzeczenia drugiej instancji (art. 391 k.p.c.). Stwierdzenie to dotyczy przede

wszystkim nakazu ustosunkowania się do zarzutów apelacji i wyjaśnienia dlaczego zarzuty zostały uznane za zasadne lub bezzasadne. W wypadku kwestionowania w apelacji oceny dowodów i ustaleń poczynionych w sądzie pierwszej instancji, muszą one zostać poddane kontroli i ocenie instancyjnej, której wyniki powinny być przedstawione w uzasadnieniu wyroku sądu drugiej instancji. Wymienione obowiązki procesowe sądu drugiej instancji pozostają także w związku z koniecznością rozpoznania sprawy w granicach apelacji, wynikającą z art. 378 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. Powinność rozpoznania sprawy w granicach apelacji oznacza, między innymi, nakaz wzięcia pod uwagę, rozważenia i oceny wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków; nierozpoznanie zarzutów apelacji stanowi obrazę tego przepisu. W uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07 (OSNC 2008 nr 6, poz. 55) przyjęto, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji jest związany zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa procesowego. Związanie to oznacza, że sąd drugiej instancji nie bada i nie rozważa wszystkich możliwych naruszeń prawa procesowego popełnionych przez sąd pierwszej instancji, jednakże powinien odnieść się do wszystkich podniesionych przez skarżącego w apelacji zarzutów naruszenia przepisów postępowania. O ile więc badanie przez sąd drugiej instancji naruszeń prawa procesowego jest ograniczone do uchybień, które wyraźnie sformułował i zarzucił skarżący w apelacji lub w pismach procesowych złożonych w toku postępowania apelacyjnego, to jednocześnie sąd odwoławczy ma obowiązek odnieść się do wszystkich tych zarzutów - rozważyć je i ocenić ich zasadność (por. np.: wyrok SN z 2 lipca 2008 r., II PK 7/08, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 283, wyrok z 17 lipca 2009 r., IV CSK 110/09, LEX nr 518138 i powołane w nich wcześniejsze orzecznictwo).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera odniesienia do apelacyjnych zarzutów dotyczących niewłaściwej oceny przyczyny – stosownie do podstawy materialnej powództwa – rozwiązania z powódką umowy o pracę w tym między innymi przez pominięcie dowodów wnioskowanych przez powódkę – dowodu z zeznań świadków B. N. i M. G. – na okoliczność przyczyn rozwiązania umowy o pracę z powódką, sposobu wykonywania pracy przez powódkę, oceny

pracy powódki przez pracodawcę oraz klientów, sytuacji ekonomicznej pracodawcy, przejęcia obowiązków powódki przez innego pracownika, proponowania powódce powrotu do pracy oraz niewskazanie przyczyn niedopuszczenia dowodów z zeznań świadków B. N. i M. G. oraz niewyjaśnienie, dlaczego Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadków M. H. i J. B. w zakresie oceny pracy powódki oraz zeznaniom powódki w części dotyczącej przedstawionej powódce przyczyny rozwiązania umowy o pracę. Powyższe – podnoszone w apelacji zarzuty – Sąd Okręgowy zignorował w swoim rozstrzygnięciu ograniczając się tylko do stwierdzenia, że „w przedmiotowej sprawie nie było celem Sądu prowadzenie postępowania dowodowego zmierzającego do ustalenia faktycznej przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę, skutkującej rozwiązaniem umowy o pracę, co mogło mieć miejsce na skutek odwołania się pracownika do Sądu pracy od dokonanego mu wypowiedzenia”.

Nota bene celem tego postępowania było właśnie ustalenie przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę, a w szczególności ustalenie, czy przyczyny leżące po stronie pracodawcy stanowiły wyłączną przyczynę rozwiązania stosunku pracy.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. stwierdzić należy, że zarzut taki może stanowić usprawiedliwioną podstawę skargi kasacyjnej, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie obejmuje wszystkich koniecznych elementów konstrukcyjnych bądź zawiera oczywiste braki, które uniemożliwiają kontrolę kasacyjną (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego: z 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999 nr 4, poz. 83, z 19 lutego 2002 r., IV CKN 718/00, LEX nr 54362, z 20 lutego 2003 r., I CKN 65/01, LEX nr 78271, z 22 maja 2003 r., II CKN 121/01, LEX nr 137611, z 9 marca 2006 r., I CSK 147/05, LEX nr 190753, LEX nr 180193). Także uzasadnienie sądu drugiej instancji musi spełniać wymagania określone w art. 328 § 2 k.p.c.

Sąd drugiej instancji ma prawo i obowiązek ocenić wiarygodność i moc dowodów (art. 328 § 2 k.p.c.) zebranych w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji oraz w postępowaniu odwoławczym (art. 382 k.p.c.), według własnego przekonania, jednak zawsze na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego (art. 233 § 1 k.p.c.). W rozpoznawanej sprawie warunków wszechstronnej i wnikliwej oceny dowodów nie spełnia lakoniczne

stwierdzenie Sądu Okręgowego, że: „zarzuty i argumenty apelacji nie uzasadniają uznania że orzeczenie Sądu Rejonowego, którym oddalono powództwo powódki o odprawę pieniężną jest wadliwe i narusza przepisy prawa. Sąd Rejonowy orzekając w sprawie przeprowadził właściwe postępowanie dowodowe w zakresie roszczenia zgłoszonego przez powódkę wyjaśniając wszystkie istotne okoliczności sprawy będące podstawą ustaleń faktycznych wydanego w sprawie wyroku. Wyciągnął też prawidłowe wnioski z ustaleń, które poczynił”.

Ponadto całkowicie niezrozumiałe i nielogiczne (wewnętrznie sprzeczne) jest stwierdzenie Sądu Okręgowego zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że podziela „pogląd jak i argumenty zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku co do tego, że wyłącznym powodem uzasadniającym rozwiązanie z powódką umowy o pracę były przyczyny ekonomiczne, a więc nie dotyczące pracownika” i że w związku z tym „powódce nie przysługiwało skuteczne roszczenie o zasądzenie na jej rzecz odprawy pieniężnej na podstawie przepisu art. 10 ust. 1 w związku z art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 ze zm.)”.

Gdyby bowiem przyczyny ekonomiczne stanowiły wyłączną przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę, powódka mogłaby skutecznie domagać się odprawy pieniężnej.

Sąd drugiej instancji jest zobowiązany do wyjaśnienia motywów podjętego rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli kasacyjnej zaskarżonego orzeczenia. Jeśli uzasadnienie orzeczenia sądu drugiej instancji nie spełnia wymagań art. 328 § 2 k.p.c., to podlega uchyleniu, a sprawa zostaje przekazana do ponownego rozpoznania (z licznych orzeczeń Sądu Najwyższego dotyczących tej kwestii por. np. wyroki z 26 lipca 2007 r., V CSK 115/07, LEX nr 291767, z 4 stycznia 2007 r., V CSK 364/06, LEX nr 238975, z 17 marca 2006 r., I CSK 63/05, LEX nr 179971 z 11 kwietnia 2003 r., III CKN 1466/00, LEX nr 176645). Również w postępowaniu apelacyjnym obowiązuje art. 328 § 2 k.p.c. (w związku z art. 391 § 1 k.p.c.), a to oznacza, że uzasadnienie wyroku sądu drugiej instancji - który jest sądem nie tylko dokonującym kontroli prawidłowości (zgodności z prawem) wyroku sądu pierwszej instancji, ale przede wszystkim rozstrzygającym

sprawę merytorycznie (por. uzasadnienie uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC z 2008 r. Nr 6, poz. 55), powinno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie spełnia tego wymagania w stopniu umożliwiającym kontrolę kasacyjną. W sytuacji, gdy kontrola kasacyjna wskazuje na nieprawidłowości uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia, w sposób uniemożliwiający przeprowadzenie kontroli kasacyjnej zaskarżonego orzeczenia, przedwczesne jest dokonywanie ocen w zakresie podnoszonych w skardze kasacyjnej zarzutów naruszenia prawa materialnego.

W konsekwencji powyższych rozważań Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. (pkt 1).

Rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 wyroku ma swoją podstawę w art. 398⁶ § 3 k.p.c. Skarga kasacyjna w tej części jako niedopuszczalna podlegała odrzuceniu.